

Tampella

TAMPERE.
FINLAND

Tredun hallintamalli selvitys

Pentti Rauhala

17.2.2020

TAMPEREEN KAUPUNKI

Selvitystehtävän toimeksianto 17.10.2019

- Tuottaa näkymä päätöksenteon tueksi Tredun eri hallintamallivaihtoehdoista ja eri vaihtoehtojen hyvistä ja huonoista puolista.
- Tampereen seudun ammattiopiston (Tredu) ylläpitäjävaihtoehtojen vertailu
- Tarkasteltavat ylläpitäjävaihtoehdot: osakeyhtiö, säätiö, kuntayhtymä ja vastuukunta
- Näkökulmat: markkinatilanne, valtiovallan toimenpiteet, henkilöstö, opiskelijat, toiminnan tehokkuus ja toiminnan ohjaus, omistajat.
- Aineisto: aiemmat selvitykset, 15 – 20 sidosryhmiä ja muita asiantuntijoita edustavan henkilön haastattelu
- Ohjausryhmä: Teppo Rantanen (pj.), Peer Haataja, Reija Linnamaa, Jukka Männikkö, Niina Pietikäinen, Sanni Pöntinen (siht.), Jyrki Rantala, Jarkko Sorvanto ja Jaakko Stenhäll
- Aikataulu: 17.10.2019 – 17.2.2020

Aiemmat selvitykset

- Karvonen, Juha, Kuntaliitto 2011: vastuukunta säilyttää päätöksenteon peruskunnilla, rikkoo vähiten olemassa olevia rakenteita, säilyttää lukiokoulutuksen samassa organisaatiossa, osakeyhtiön etuna päätöksenteon nopeus.
- 2010 vaiheilla neljä uutta monialaista maakunnallista oy-järjestäjää: Axell Ab. (ruotsink. koulutus eri maakunnissa), Etelä-Savon Koulutus Oy, Hyria (Hyvinkää, Riihimäki) ja Länsirannikon Koulutus Oy WinNova (Pori, Rauma). Yhtiöittämistä on selvitetty Tavastiassa Kanta-Hämeessä ja Etelä-Karjalassa.
- Vastuukuntamallilla toimii maakunnallisista monialaisista ammatillisen koulutuksen järjestäjistä Tredun ohella vain Kainuun ammattiopisto.
- Pormestari Anna-Kaisa Iksen asettama työryhmä 2013: ammatillisen koulutuksen reformi vaatii yritysmäisempää toimintatapaa.
- FCG 2015: vastuukuntamallissa ei sellaisia puutteita, jotka voitaisiin ratkaista ylläpitomallia muuttamalla. Vastuukunta tehokkain, jos Tampereen johtamisen organisoinnissa tehdään muutoksia erityisesti talousvastuita selkeyttäen.
- Markku Lahtisen työryhmä 2015: vastuukunta, kunnes ammatillisen koulutuksen lainsäädäntömuutokset on tehty, ehdotti markkinakoulutusta varten erillistä yhtiötä.

Tredun toimintaympäristön muutostekijöitä

Ammatillisen koulutuksen reformi vaatii yrittäjämäistä toimintatapaa

Rahoitustaso jää pysyvästi aiempaa alemmaksi

Opiskelijatarjonnan rakenne muuttuu aikuispainotteisemmaksi

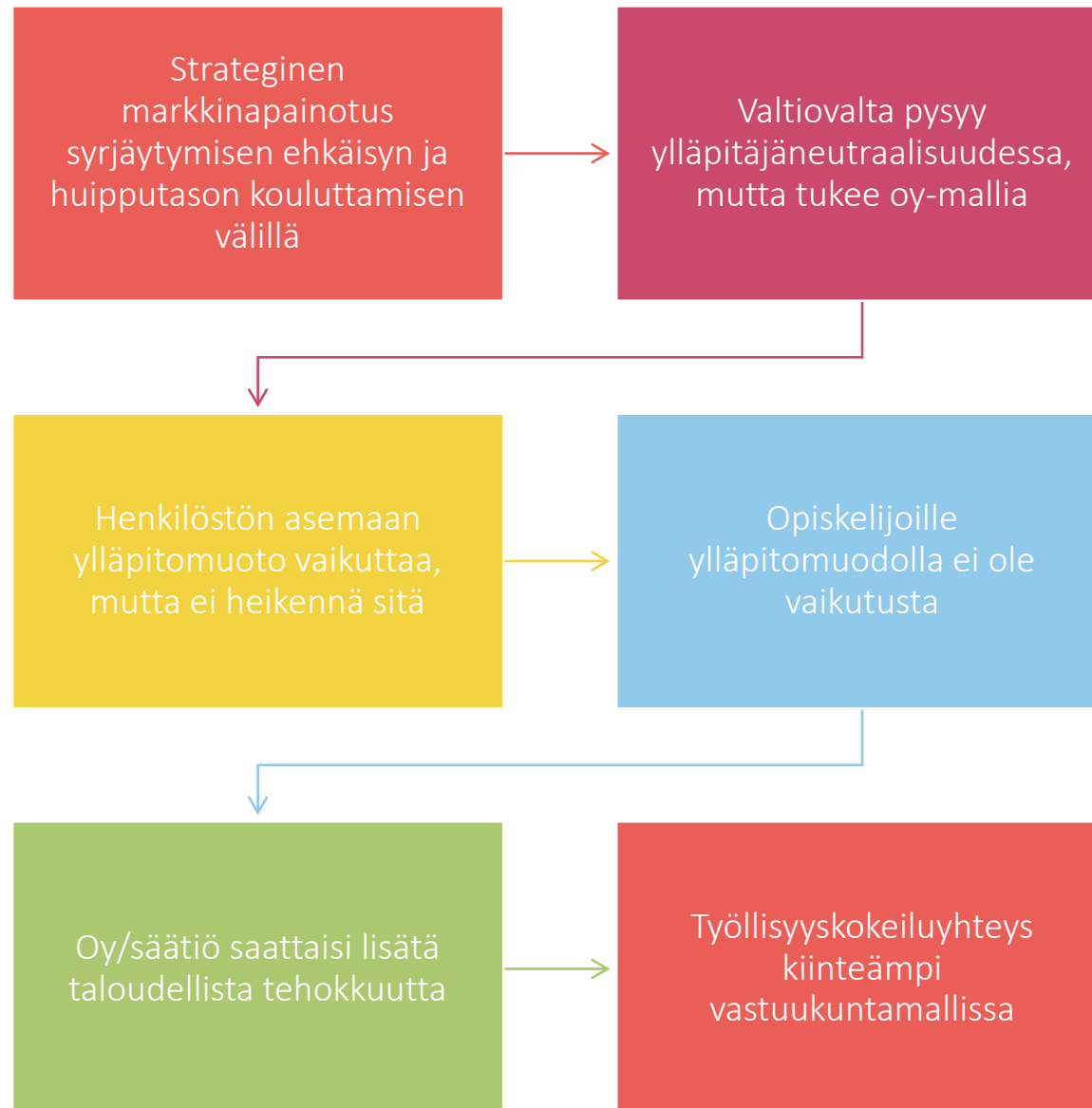
Oppivelvollisuuden pidentäminen tuo uusia haasteita

Markkinaehtoinen koulutus tarjoaa uusia markkinoita

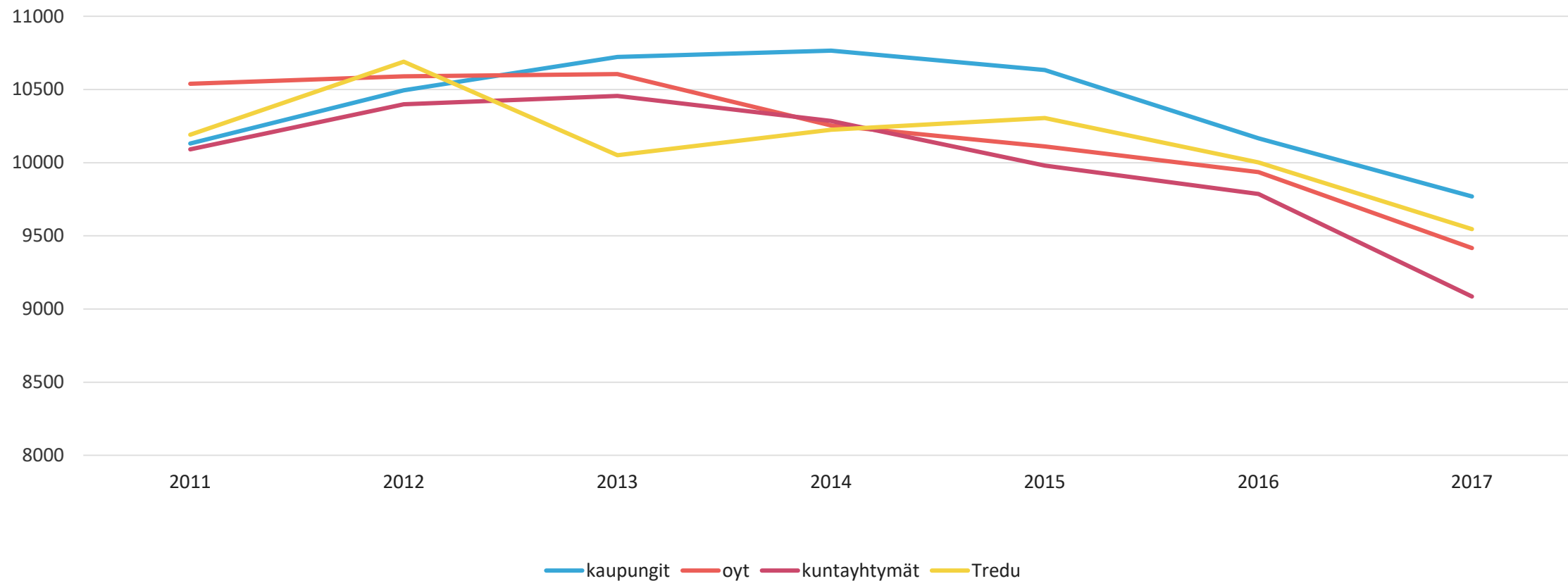
Pirkanmaan kuntien työllisyyskokeilu mahdollistaa kiinteän yhteistyön työllistämiseen

Tampereen kaupungin ja Tredun hallinnon ja organisaation muutokset selkiyttäneet johtamista ja Tredun itsenäisyyttä

Arviointinäkökulmien pohdintaa

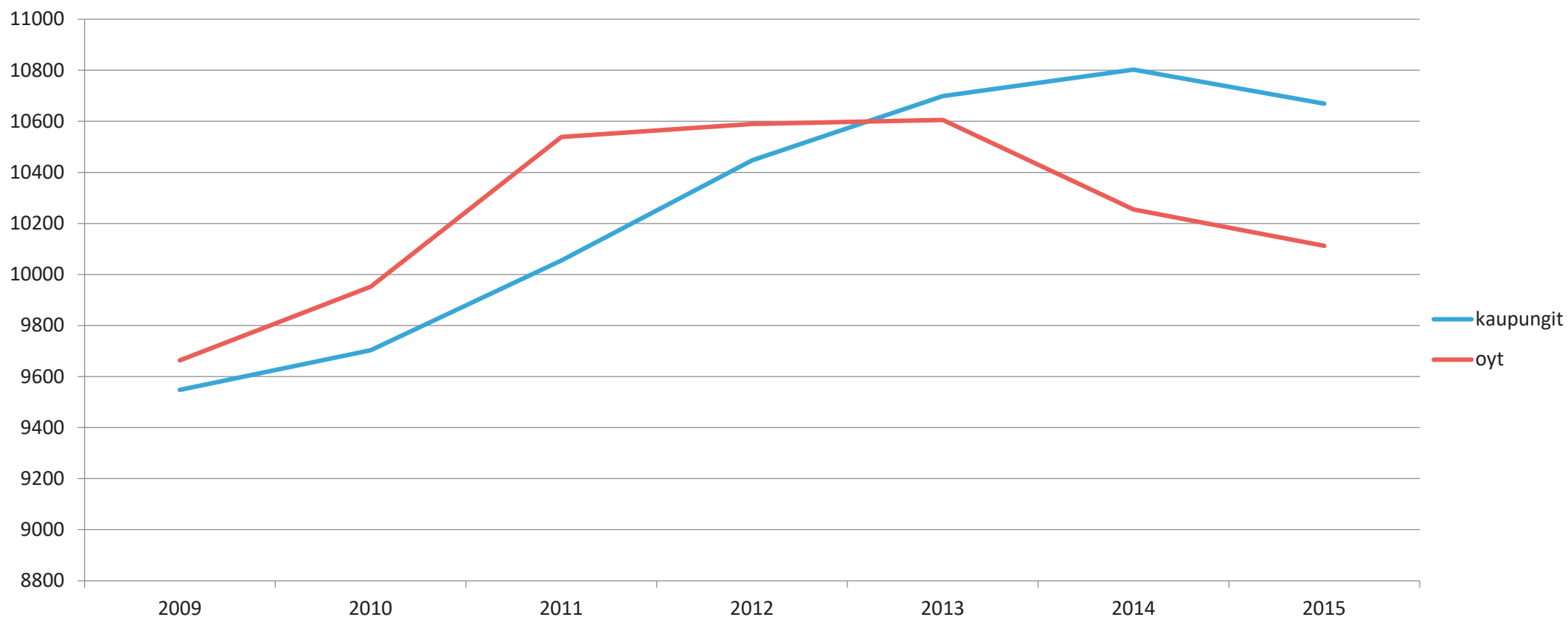

Käyttömenot euroa/opiskelija 2011 – 2017 monialaisen ammatillisen koulutuksen järjestäjillä ylläpitomuodon mukaan

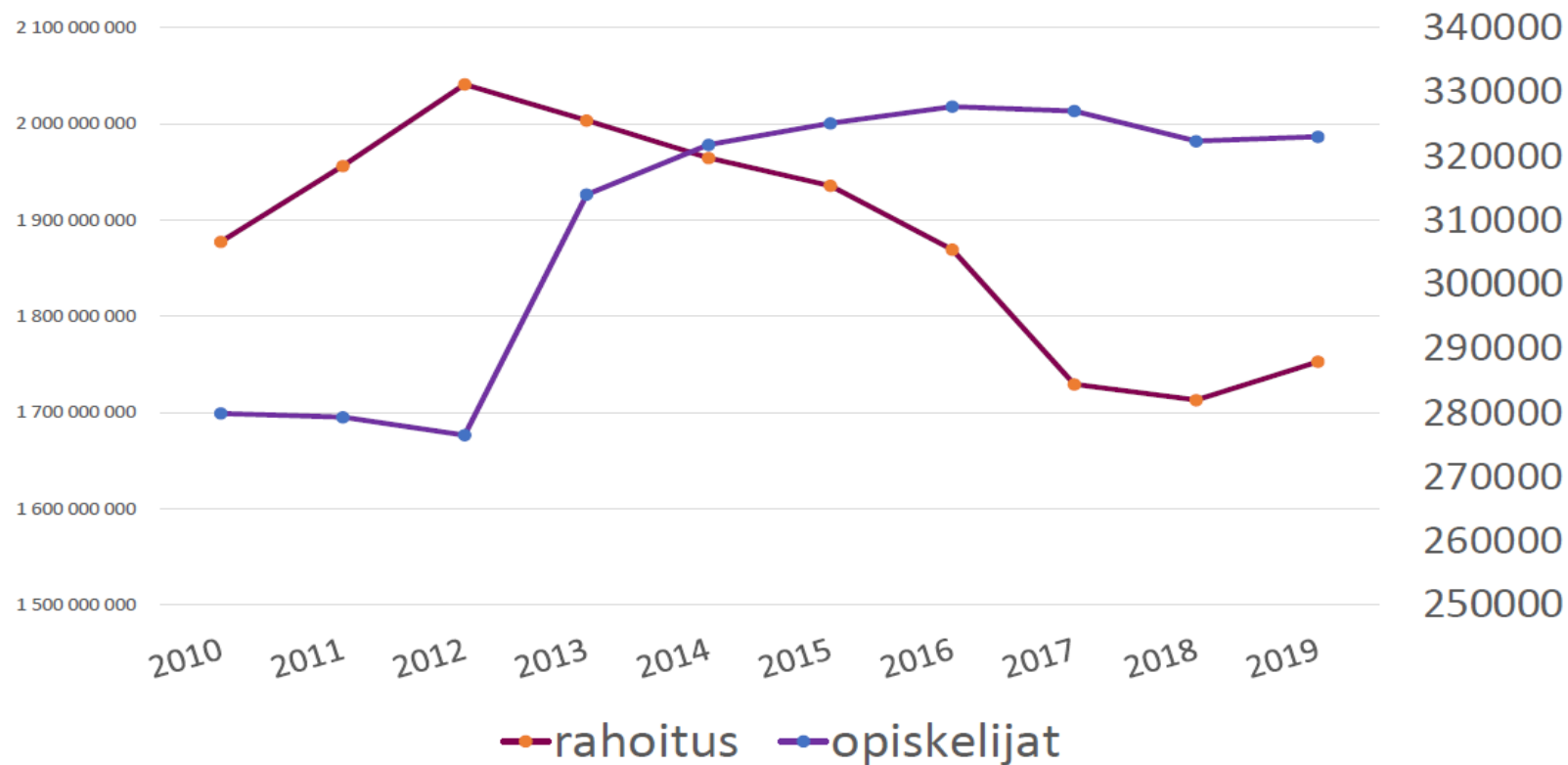

Lähde: Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän raportit KO 21. <https://vos.oph.fi>

Neljän yhtiötetyn koulutuksen järjestäjän (Axell, Etelä-Savo, Hyria, Länsirannikon Koulutus) käyttökustannukset/opiskelija verrattuna Helsingin, Kouvolan, Tampereen, Turun, Vaasan ja Vantaan vastaavaan kehitykseen 2009 – 2015

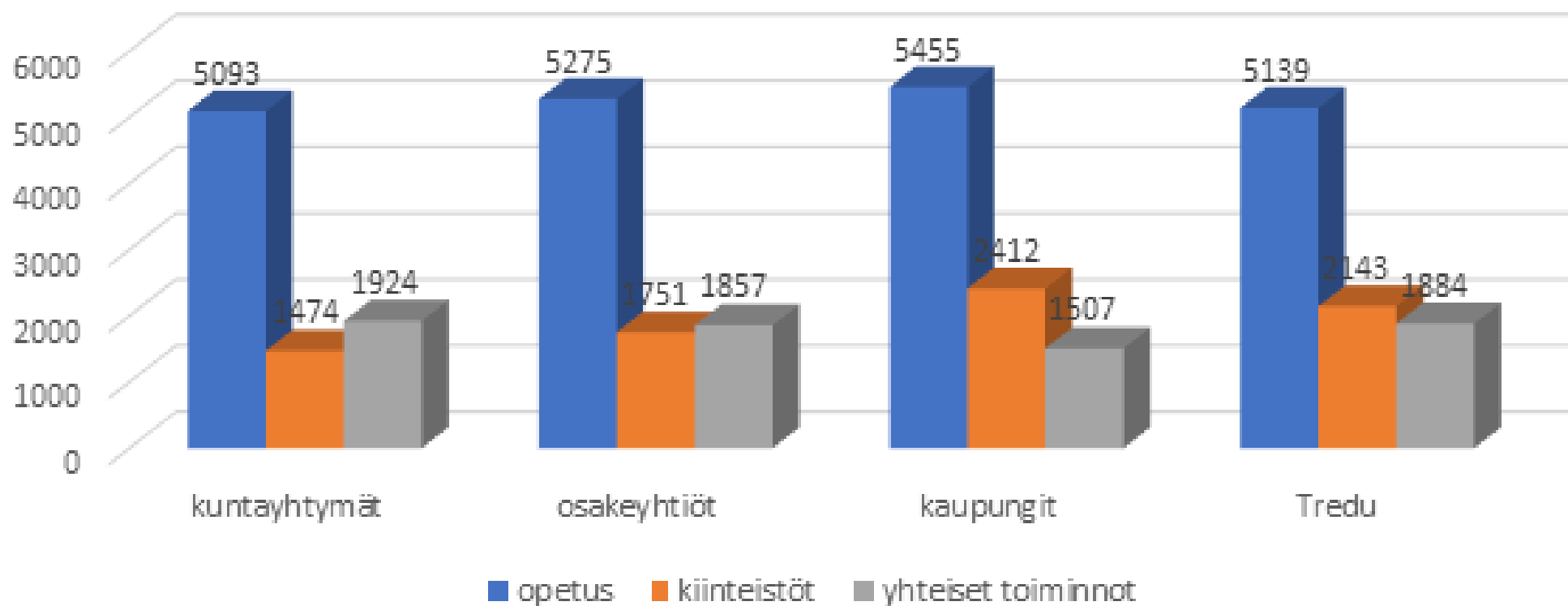
Ammatillisen koulutuksen rahoitus ja opiskelijat 2009 – 2019

UUSIEN RAHOITUSPERUSTEIDEN MUKAISET RAHOITUSPISTEET	Osaamispisteet per opiskelijavuosi 2018	Vaikuttavuuspisteet per opiskelijavuosi 2018
Kaupungit	66,42	1,08
Osakeyhtiöt	69,92	1,15
Kuntayhtymät	75,17	1,17
Tredu	72,89	1,31
Kaupungit: Hki, Vantaa, Kouvola, Tre, Turku, Vaasa, Kajaani Osakeyhtiöt: Axell, Etelä-Savo, Hyria, Winnova Kuntayhtymät: Omnia, Keuda, Salpaus, Jyväskylä, Savo, OSEKK	Osaamispisteet tulevat tutkinnoista ja tutkintojen osasuorituksista	Vaikuttavuuspisteet tulevat valmistumisen, työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen perusteella ja ottavat huomioon työllistymisen alue-erot

Lähde: OKM:n vuoden 2020 rahoituspäätöksen valmisteluaineisto

Ammatillisen peruskoulutuksen käyttömenot 2017 €/opiskelija ylläpitäjäräyhmittäin ja toiminnoittain

SÄÄTIÖMALLIN SWOT-ANALYYSI	+	-
SISÄISET	<ul style="list-style-type: none"> • Itsenäinen järjestäjä • Kustannuskehityksen hallinta • Joustavin ja nopein päätöksenteko 	<ul style="list-style-type: none"> • Tuntematon maakunnallisena monialaisena koulutuksen järjestäjänä • Etäisin kuntaohjauksen kannalta • Henkilöstön työpaikat uhanalaisimmat rahoitusleikkauksissa
ULKOISET	<ul style="list-style-type: none"> • Markkinaehtoinen koulutus kaikilta osin mahdollista • Tiivein kytkentä elinkeinoelämään • Saattaisi tuoda yhteistyöetuja suhteessa TAKK-aikuiskoulutuskeskukseen 	<ul style="list-style-type: none"> • Syrjäytymisen ehkäisy ei ehkä keskeinen prioriteetti • Lukioyhteistyö ehkä etäisin

KUNTAYHTYMÄMALLIN SWOT-ANALYYSI	+	-
<p>SISÄISET</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Itsenäinen järjestäjä • Kustannusvastuu omissa käsissä • Muut kunnat muodollisesti päätöksenteossa tasavertaisempia kuin vastuukuntamallissa 	<ul style="list-style-type: none"> • Vahvan enemmistökunnan vaikutusmahdollisuus ei ole välttämättä riittävä suhteessa panostukseen • Poliittisen suhteellisuuden vaatimus rajoittaa kunta- ja elinkeinoelämän asiantuntemuksen huomioimista • Osin samat jäykkyydet kuin vastuukuntamallissa • Markkinakoulutus vaatii yhtiön
<p>ULKOISET</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ei lisäarvoa 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteys peruskuntien muihin palvelualueisiin voi heikentyä

OSAKEYHTIÖMALLIN SWOT-ANALYYSI	+	—
SISÄISET	<ul style="list-style-type: none"> • Itsenäinen järjestäjä • Kustannuskehityksen hallinta • Joustavuus ja nopeus päätöksenteossa • Pystyy paremmin kilpailemaan suoritusrahoituksessa • Mahdollinen brändiarvo 	<ul style="list-style-type: none"> • Etäämpänä poliittisesta päätöksenteosta kuin vastuukunta • Kuntien työlliskokeilu, oppivelvollisuuden pidennys ja rahoituksen mahdollinen muutos eivät puolla tässä vaiheessa
ULKOISET	<ul style="list-style-type: none"> • Vahva konserniohjaus mahdollista • Markkinaehtoinen koulutus mahdollista • Elinkeinoelämän joustava palvelu • Sopimuskunnilla on halukkuutta osakkuuteen 	<ul style="list-style-type: none"> • Syrjäytymisen ehkäisy ja lukioyhteistyö voivat vaikeutua • Tiettyjen hallinto- ja tukipalveluiden uudelleenorganisoinnin kustannus/hyötysuhde voi olla huono

VASTUUKUNTAMALLIN SWOT-ANALYYSI

+

—

SISÄISET

- Tampereen ja sopimuskuntien edustajat tyytyväisiä eivätkä näe tarvetta muutokseen (tyytyväisyys 8/10)
- Mahdollistaa tiiviin yhteistyön Tampereen kaupungin muiden palvelualueiden kanssa
- Mahdollistaa työllisyyskokeilun ja oppivelvollisuuden pidentämisen vaatiman yhteistyön parhaiten
- Palvelee paremmin syrjäytymisen ehkäisyä
- Toimivat hyvät konsernipalvelut

- Jos valtionrahoitus jälleen heikkenee, Tampere voi joutua maksamaan lisää jopa sopimuskunnissa olevien toimintojen osalta (mm. kiinteistöriskit)
- Jäykempi henkilöstöpolitiikka ei mahdollista sopeutumista eikä riittävää palkitsemista
- Ei voi toteuttaa markkinaehtoista koulutusta

ULKOISET

- EU:n palveludirektiivin ja kuntalain 126 §:n väljempi tulkinta voi mahdollistaa kilpailutettavan työvoimakoulutuksen toteuttamisen
- Vältetään organisaatiomuutoksen lisäkustannukset
- Rahoituksen muutos vähentää suoritusrahoituksen vaikutusta
- Vuoden 2020 rahoituksen perusteella vastuukunta voi menestyä suoritusperusteisessakin rahoituksessa
- Johdon kyky toteuttaa sopeuttamistoimia ja lisätä tehokkuutta

- Jää markkinaperusteisen koulutuksen ja koulutusviennin ulkopuolelle
- Yhteys elinkeinoelämään heikkenee uusien vastuiden ylikorostuessa
- Ammatillisen koulutuksen rahoituksella katetaan kustannuksia, jotka kuuluisivat sosiaali- ja terveystoimen maksettaviksi
- Sote-uudistus siirtää oppilashuollon palveluita maakunnan tehtäväksi ja poistaa näiltä osin vastuukuntamallin etuja

TAMPERE.

FINLAND

Kiitos!

TAMPEREEN KAUPUNKI